

Čís. 3752.**Dopravní řád železniční.**

Tím, že zásilka omylem vydána osobě neoprávněné, nezaniká příkazní právo odesílatele po rozumu §§ 99 (1), 73 (9) a 76 (3) žel. dopr. ř. a nepočíná běh promlčecí lhůty.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1924, Rv I 243/24.)

Žalobu odesílatele na dráhu o náhradu škody, ježto prý zásilku vydala omylem osobě, různé od adresáta, o b a n i ž š í s o u d y zamítly, majíce za to, že dráha při vydávání zásilky se zachovala podle řu 73 a 76 žel. dopr. ř.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání a připojiv se ve věci samé k názoru nižších soudů, uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e h:

V první řadě ovšem jest se obíratí otázkou aktivní legitimace žalobkyně a otázkou promlčení. Leč tu slušelo uvážiti, že otázka tato musí býti řešena v první řadě podle údajů žaloby a podle nich dovolatelka k žalobě aktivně jest legitimována, nebo, byla-li zásilka vydána o m y l e m, jak bylo tvrzeno, do rukou třetí osoby, tento omyl dráhy nezba-voval by žalobkyni jako odesítelku disposičního práva nad zásilkou, poněvadž d o r u č e n í zboží nikoli adresátu, nemůže býti považováno ani za doručení ani za počátek zákonité lhůty promlčecí (§§ 99 (1), 73 (9) a 76 (3) žel. dopr. ř.). Z toho by také plynulo, že nárok žalobkyně uplatněn byl včas.

Čís. 3753.

Nájemce ručí pronajímateli za škodu způsobenou tím, že nebyl uzavřen odtok vody. Za služebné ručí tu nájemce dle řu 1313 a) obč. zák. Náhrady škody ze zatopení bytu lze se domáhati i za trvání nájemního poměru.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1924, Rv I 266/24.)

Služebná žalované nájemnice opomenula uzavřítí v bytě přítok vody, čímž se stalo, že přetékající vodou bylo zaplaveno schodiště i nižší poschodí. Žalobu pronajímatelky o náhradu škody p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, o d v o l a c í s o u d ji vyhověl. D ů v o d y: Rozsudek prvního soudu vychází z předpokladu, že žalovaná není po-vinna zaplatiti škodu pro nedostatek předpokladů řu 1315 obč. zák., i když jest prokázáno, že služka škodu zavinila. Odvolací soud nemůže se však k tomuto názoru připojiti. Mezi stranami byl poměr nájemní, což jest nesporno, žalovaná byla nájemnicí v tomto domě. Musí býti podotčeno, že první soudce předpokládal bez dalšího zavinění služby, která kohoutek u vodovodu nechala otevřený, avšak v řízení u první sto-

lice nebylo ani její jméno udáno ani nebyla vyslechnuta. Podle §u 1111 obč. zák. ručí nájemce i za znehodnocení najatého předmětu, způsobené služebními lidmi, a dle §u 1109 obč. zák. musí vrátiti předmět nájmu v témže stavu, v jakém ho přijal. Z tohoto zákonného ustanovení vychází na jevo nájemcova povinnost k pečlivému dohlédání na předmět nájmu, v tomto případě povinnost žalované, starati se o uzavření kohoutku u vodovodu. Ručí-li nájemce podle onoho zákonného ustanovení za vinu vlastní i za vinu podnájemníka, nutno právem míti za to, že nájemce ručí i za škodu, způsobenou vinou služebné na předmětu nájmu, neboť podnájemník jest vzdálenější nájemci nežli služebná a nájemce v případě podnájmu nemůže dávatí takový pozor na předmět nájmu, jak může činiti ohledně služebné. Osobní ručení žalované za vyplnění smlouvy a za škodu způsobenou neplněním jejím nepomíjí, obstarává-li práci služebná; žalovaná byla oproti žalobkyni povinna uzavřiti kohoutek u vodovodu, a jest proto zodpovědna za škodu, která vznikla nedodržením této povinnosti. (Rozh. ze dne 31. ledna 1899, čís. 492, a ze dne 25. ledna 1906 čís. 3302 G. U.)

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce. Pokud názor jeho kryje se s názorem, projeveným v rozhodnutích vídeňského nejvyššího soudu, uvedených na konci napadeného rozsudku, k nimž i tento dovolací soud se připojuje, postačí poukaz na správné důvody tohoto rozsudku. V souhlase s těmito rozhodnutími vyvodil odvolací soud správně ze zákonných předpisů o nájemním poměru povinnost nájemníka, jenž užívá v najatém bytě přípojky na obecný vodovod, by pečoval o stálé uzavření výtoku vody v najatém bytě, zejména by výtok vody po každém upotřebení vodovodu zase uzavřením kohoutku zamezil a tím zabránil vniknutí vody ve větším množství, než je toho třeba. Jde tu o smluvní povinnost, příslušející nájemci jako uživateli vodovodu vůči vlastníku domu jako pronajímateli, a záležející ve stálém dohledu na vodovod. Vzhledem k tomu potvrzen byl názor shora uvedený o ručení za osoby služebné předpisem §u 1313 a) obč. zák. ve znění třetí dílčí novely, jímž stanoveno bylo ručení povinného za zavinění osob, jichž použil k splnění své povinnosti. Názor dovolatelčin, že jde tu o závazek z činu nedovoleného, není vůbec správný, ježto jde jen o nesplnění povinnosti smluvní, vyplývající z nájemního poměru. Nezáleží tudíž na tom, že nesplněním povinnosti shora uvedené a uložené v tomto případě žalované straně jako nájemci byl poškozen nejen předmět nájmu sám, nýbrž i byt níže položený, ježto povinnost shora uvedená uložena je nájemci vzhledem ke všem částem domu, do nichž může voda z nezamčeného vodovodu vniknouti. Pokud jde o poškození nájemního předmětu samotna, nelze souhlasiti s dovoláním ani v tom, že náhradní nárok mohl býti uplatněn teprv po skončení nájemního poměru. Nejde tu o uvedení v předešlý stav podle §u 1109 obč. zák., t. j. o nápravu škody způsobené užíváním anebo takové, jež nebrání řádnému užívání věci podle §§ 1096 a 1098 obč. zák. V tomto případě

šlo o škodu způsobenou zátopou bytu, tudíž o škodu, jež musila býti ihned napravena, čímž odůvodněno jest uplatnění náhradního nároku bez ohledu na konec pachtovního poměru.

Čís. 3754.

Jde o diferenční obchod, je-li smlouva na dodání zboží nebo cenných papírů uzavřena (aspoň) jedním smluvníkem s úmyslem, druhé straně poznatelným, by dodacího dne nebylo dodáno (odebráno), nýbrž byl zaplacen (dosažen) rozdíl mezi smluvenou cenou kupní a kursem dodacího dne.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1924, Rv I 309/24.)

Žalovaný byl v obchodním spojení se žalující bankou, již dával příkazy k nákupu a prodeji cenných papírů. Proti žalobě banky o zaplacení zůstatku namítl žalovaný, že šlo o diferenční obchody. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatel v první řadě v právním závěru odvolacího soudu, že nešlo o diferenční obchody, nýbrž o obchody efektivní. Je-li smlouva o dodání zboží nebo cenných papírů uzavřena (aspoň) jedním smluvníkem s úmyslem, druhé straně poznatelným, aby dodacího dne nebylo dodáno (odebráno), nýbrž by byl zaplacen (dosažen) rozdíl mezi smluvenou cenou kupní a kursem dodacího dne, běží, ne-li již podle samého obsahu, aspoň podle účelu jednání, o obchod diferenční. Na dovolateli bylo, by, když vznesl proti žalobnímu nároku námitku diferenčního obchodu, dokázal, že šlo mezi ním a žalobkyní o obchod této povahy, při němž by jmenovitě bylo žalobkyni známo, že dovolatelův smluvní úmysl směřuje k tomuto druhu obchodování. Dovolatel tohoto důkazu nepodal. Nemůže ho nahraditi tvrzením, že v jeho případech nelze pohlížeti na žalobkyni jako na komisionářku, že nejde o efektivní obchody, že při nich šlo o papíry na burse neznamenané, ještě nevydané a proto do kumulativního depotu neuložitelné. Vždyť podle čl. 376 odstavec první obch. zák. banka jest oprávněna dodati veškeré zboží bankovní také jako samokontrahentka, tedy i mladé akcie, za dovolatele na jeho příkaz upsané, nebo dovolateli z důvodu členství žalobkyně v emisním syndikátu přidělené, neboť to všechno ničeho neubírá jejímu bankovnímu jednání na jeho efektivnosti. Není ostatně náležitostí efektivního obchodování, by papíry došly do kumulativního depotu. Při koupi mladých na burse neznamenaných akcií k efektivnosti tohoto obchodování postačí, když jest na příkaz komitentův nákup uskutečněn. Dovolatel nepodal onoho důkazu ani tvrzením, že vzhledem k jeho postavení nepatrného bankovního úředníka, kontrahovavšího do nepostižitelné pro něho výše, mohla žalobkyně předpokládati, že jde o diferenční obchody. Příčilo by se zásadě